

ՀՀ ՄՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ
RA SYUNIK MARZ

ՀՀ ՄՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ
RA SYUNIK MARZ

Մարզկենտրոնը՝ ք. Կապան	Marz centre Kapan town
Տարածաշրջանները՝	Territoires
Կապան,	Kapan,
Գորիս,	Goris,
Սիսիան,	Sisian,
Մեղրի	Meghri
Քաղաքները՝	Towns
Կապան,	Kapan,
որիս,	Goris,
Սիսիան,	Sisian,
Մեղրի,	Meghri,
Ագարակ,	Agarak,
Քաջարան,	Qajaran,
Դաստակերտ	Dastakert

ՀՀ Մյունիքի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի հարավում:

Մարզը հյուսիսից սահմանակից է ՀՀ Վայոց ձորի մարզին, հարավից *պետական սահմանով* սահմանակից է Իրանին (սահմանի երկարությունը 42 կմ է), արևմուտքից՝ Նախիջևանին և արևելքից՝ Ադրբեջանին:

Syunik marz is situated in the south of the Republic of Armenia.

In the North the marz *borders* with RA Vayots Dzor marz, in the South it borders with Iran, (the length of border is 42 km), in the West - Nakhijevan and in the East - Azerbaijan.

Տարածքը Territory	4506 քառ. կմ / sq. km
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը Territory share of the marz in the territory of RA	15.1%
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	7
Գյուղական համայնքներ Rural communities	102
Քաղաքներ Towns	7
Գյուղեր Villages	127
Բնակչության թվաքանակը 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Population number as of January 1, 2009	152.9 հազ. մարդ / ths. persons
այդ թվում՝ including:	
քաղաքային urban	103.7 հազ. մարդ / ths. persons
գյուղական rural	49.2 հազ. մարդ / ths. persons
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը, 2008թ. Share of marz population size in RA population size, 2008	4.7. %
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը Share of urban population size	67.8%
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	333598 հա / ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including: arable land	43827 հա/ ha

Օգտակար հանածոներով հանրապետության ամենահարուստ մարզն է: Դրանցից կարևորագույններն են՝ գունավոր (պղինձ, մոլիբդեն, ցինկ և այլ գունավոր) և թանկարժեք (ոսկի, արծաթ) մետաղների հանքաքարերը, ինչպես նաև ոչ մետաղային օգտակար հանածոների մի ամբողջ շարք (շինարարական և երեսապատման քարեր, բազալտային հումք, կրաքարի և այրվող թերթաքարերի, մարմարի, գրանիտի պերլիտի և դիատոմիտների պաշարներ):

Կապան քաղաքից հարավ՝ Ծավ գետի կիրճում գտնվում է աշխարհի ամենախոշոր բնական սուսինների ռեկրկտային պուրակը, որը զբաղեցնում է գրեթե 120 հա տարածություն (ծառերի տարիքը հաշվվում է հարյուրամյակներով): Այդ եզակի պուրակի որոշ ծառերի տրամագիծը հասնում է 3 մ-ի, իսկ բարձրությունը՝ 30-35 մ-ի:

Քաղաքից 4 կմ հեռու, Ողջի գետի աջ ափին, թավուտ անտառում է գտնվում Վահանավանքը (X-րդ դար)՝ պատմական Սյունիքի հոգևոր և մշակութային կենտրոններից մեկը, իսկ 25 կմ հեռավորության վրա՝ նեղ կիրճերով, թավուտ անտառներով <<**Շիկահոց**>> **պետական արգելոցը:**

Ծովի մակերևույթից 3250 մ բարձրության վրա փոված Կապույտ լճից սկիզբ է առնում **Մեղրի գետը**, իսկ Կապուտջուղ լեռան (3905 մ) հալոցքաջրերից՝ Կապուտջուղ գետը, որի հետ Քաջարանց գետի միահյուսումից կազմավորվում է Ողջի գետը:

Որոտանի կիրճում են գտնվում Տաթևի ՀԷԿ-ը՝ Որոտանի ՀԷԿ-երի կասկադի առաջնեկը և Շամբի ջրամբարը, որտեղից 18 կմ երկարությամբ թունելով ջուրը հասնում է Տաթևի ՀԷԿ-ի տուրբիններին:

Սիսիանից 6 կմ հեռավորության վրա է գտնվում **Շարիի ջրվեժը**՝ Փոքր Կովկասի լեռների ամենախոշոր ջրվեժը (բարձրությունը 18 մ):

ՀՀ Սյունիքի մարզը, գրավելով ռազմավարական և աշխարհաքաղաքական նշանակության կարևոր դիրք, ունենալով բնահումքային հարուստ պաշարներ, արտադրական մեծ ներուժ և հանդիսանալով հանրապետության ամենախոշոր վարչական ու տնտեսական մարզերից մեկը, միաժամանակ մնում է համեմատաբար քիչ բնակեցված և տնտեսապես թույլ յուրացված, ինչը մասամբ պայմանավորված է մայրաքաղաքից ունեցած մեծ հեռավորությամբ և տրանսպորտային հաղորդակցության այլընտրանքային միջոցների բացակայությամբ:

Մարզի տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը **արդյունաբերության և գյուղատնտեսության ճյուղերն են:**

2008թ.-ին **մարզի տնտեսության հիմնական ճյուղերի** տեսակարար կշիռները հանրապետության համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն՝ 13.5 %,
- գյուղատնտեսություն՝ 9.1 %,
- շինարարություն՝ 3.0 %,
- մանրածախ առևտուր՝ 0.9 %,
- ծառայություններ՝ 0.8%:

Մարզի արդյունաբերության հիմնական ճյուղը հանքարդյունաբերությունն է և էլեկտրաէներգիայի

It is the richest marz of the republic with useful minerals. The most important of them are non-ferrous metals (copper, molybdenum, zinc and others non-ferrous) and precious metals (gold, silver) and also non-metal useful minerals (construction and decorative stones, basalt raw materials, limestone and burnt shale marble and granite resources).

The biggest world sycamore relict park is situated in the Tsav river pass at the south of Kapan town that occupies 120 ha territory (trees age is numbered by centuries). Some trees' s diameter of this exceptional park reaches 3 m and the height is 30-35 m.

In 4 km distance from the town, on the right bank of Voghji river is situated Shikahogh state preservation. In the depths of forest Vahanavanq (X century is situated, which is one of spiritual and cultural centers of Syunik marz and in 25 km distans in narrow defines and the depths of forest the **"Shikahogh" state preservation**).

Meghri river begins from Kapuyt lake situated at the height of 3250 m above sea level and Kaputjugh river – from melt water of Kaputjugh mountain (3905 m) that interlacing with Qajarants river forms Voghji river.

Tatev hydro-electric station, i.e. the firstling of Vorotan hydro-electric stations cascade and Shamb reservoir are situated in the Vorotan pass, from where a water by tunnel with a length of 18 km reaches to turbines of Tatev hydro-electric station.

Shaki waterfall, the biggest waterfall (18 m) of **Small Caucasus** mountains is situated in 6 km distance from Sisian.

RA Syunik marz occupying strategic and geographic-political important position, having rich resources of natural raw materials, industrial big capacity and being one of the biggest administrative and economic regions of the republic, at the same time is remained as a one of not enough inhabited and economically developed marzes, which is connected with a big distance from the capital and lack of alternative modes of transport communication.

The most developed branches of **economy are industry and agriculture.**

In 2008 the share of **economy main branches** of RA Syunik marz in total volume of correspondent branches of the republic comprised

- industry 13.5 %,
- agriculture 9.1 %,
- construction 3.0 % ,
- retail trade 0.9 %,
- services 0.8 %.

The main branches of **marz industry** are **mining industry** and **production of electric energy**. The prevailing part of

արտադրությունը: Մարզում արտադրվող էլեկտրաէներգիայի գերակշիռ մասը բաժին է ընկնում Որոտանի ՀԷԿ-ի կասկադին:

Գյուղատնտեսությունը հիմնականում մասնագիտացած է **բուսաբուծության** (մասնավորապես՝ հացահատիկային մշակաբույսերի և կարտոֆիլի արտադրություն) և **անասնաբուծության** (մասնավորապես՝ խոշոր եղջերավոր անասունների բուծում) մեջ:

Քեոնառնդևրափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

Մարզի տարածքով է անցնում Հայաստանի Իրանի հետ կապող ավտոմայրուղին, որն էական դեր ունի մարզի տնտեսության զարգացման գործում: 2008թ.-ին շահագործման է հանձնվել «Կապան-Ծավ-Մեղրի» ռազմավարական նշանակություն ունեցող ավտոմայրուղին, որը, որպես այլընտրանք «Կապան-Քաջարան-Մեղրի» միջպետական ճանապարհին՝ տեխնիկական ցուցանիշներով գերազանցում է **վերջինիս:**

Կապան քաղաքը (2008թ. տարեվերջ՝ 45.5 հազ. բնակիչ) գտնվում է Խուստուփ լեռան ստորոտում (3201 մ), հեռավորությունը Երևանից 301 կմ: Հանրապետության խոշոր արդյունաբերական քաղաքներից մեկն է:

Տնտեսության առաջատար ճյուղն **արդյունաբերությունն է**, ընդհանուր ծավալում գերակշռողը **հանքարդյունաբերությունն է**, որից կարևորագույններն են գունավոր և ազնիվ մետաղների արդյունահանումը:

Որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն նաև **մշակող արդյունաբերությունը** (սննդամթերքի, կարի, ոչ հանքային շինանյութերի, այլումինե և մետաղապլաստիկ իրերի, բնափայտի մշակման ու փայտե արտադրատեսակների, կահույքի և սարքավորանքի արտադրության) և էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը:

Քաջարան քաղաքը (2008թ. տարեվերջին՝ 8.5 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 327 կմ հեռավորության վրա) հանրապետության գունավոր մետալուրգիայի կենտրոնն է՝ պղնձի և մոլիբդենի հզոր հումքային բազա հանդիսացող հազվագյուտ հանքավայրի շահագործման հիման վրա:

Տնտեսության հիմնական և առաջատար ճյուղը հանքարդյունաբերությունն է: Քաղաքի տնտեսության մեջ իր բաժինն ունի նաև մշակող արդյունաբերությունը, որի մեջ հատկապես առանձնանում են սննդամթերքի և պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրությունը:

Գորիս քաղաքի (2008թ. տարեվերջին՝ 23.0 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 236 կմ հեռավորության վրա) տնտեսության հիմնական ճյուղը արդյունաբերությունն է: Հիմնականում զարգացած են **էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը, սննդամթերքի, մանածագործական արտադրատեսակների, կարի, բնափայտի մշակման ու փայտե արտադրատեսակների և էլեկտրասարքավորանքի արտադրությունները:**

Միսիան քաղաքի (2008թ. տարեվերջին՝ 16.7 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 206 կմ հեռավորության վրա) տնտեսության ծավալում գերակշռողը **էլեկտրաէներգիայի արտադրությունն է, որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն նաև սննդամթերքի և այլ ոչ մետաղական**

electrical energy produced in the marz belongs to Vorotan hydro-electric station cascade.

The **agriculture** of the marz is mainly specialized in **plant growing** (especially grains and potato growing) and **animal husbandry** (especially cattle farming).

Freight and passenger transportations in the marz are implemented by road transport .

Armenia-Iran motor-road passes through the **marz**, which has a great importance for the marz economy development. In 2008 the “Kapan-Tsav-Meghri” motor-road of strategic importance was put into operation, which is alternative for “Kapan-Qajaran-Meghri” interstate road alternative and in technical indicators it surpassed the last one.

Kapan town (45.5 ths. inhabitants in the end of the year 2008) is situated at the foot of Khustup mountain (3201 m), is situated in 301km distance from Yerevan, It is one of big industrial towns of the republic.

The main branches of **economy** are **industry** and **construction**. The leading trend of industry is mining industry, especially non ferrous and noble metals production.

The **manufacturing industry** (production of food cloting, non-metallic construction materials aluminium and metal plastic products, wood and wood products, furniture and equipment) and **electricity production** have also the significant share.

Qajaran town (8.5 ths. inhabitants in the end of the year 2008, is situated in 327 km distance from Yerevan) is the centre of the **republican non-ferrous metallurgy**, based on the exploitation of rare mine that is a powerful mine basis of cooper and molybdenum.

The main branch of **economy** is mining industry. Construction also has its part in the economy of the town.

Manufacturing industry, in particular, production of food and beverages, textile and sewing produce, machines and equipment, electric energy production and distribution comprised considerable part in the Goris town (in 2008 – 23.0 ths. Inhabitants, is situated in 236 km distance from Yerevan) economy. The footwear production was re-started (different types of sport and active rest footwear is produced).

Sisian town (16.7 ths. inhabitants in 2008, is situated in 206 km distance from Yerevan) economy is mainly specialized in **mining industry, in particular, non metal mineral other produce production and manufacturing industry, of which food and beverages, textile and sewing**

հանքային արտադրատեսակների արտադրությունները:

Դաստակերտ քաղաքի (գտնվում է Երևանից 226 կմ հեռավորության վրա) բնակչությունը 2008թ. տարեվերջին կազմել է 0.3 հազ. մարդ: Ներկայումս աշխատանքներ են տարվում պղնձի և մոլիբդենի հանքերը վերագործարկելու համար:

Մեղրի քաղաքի (2008թ. տարեվերջին՝ 4.9 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 373 կմ հեռավորության վրա) տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը **մշակող արդյունաբերությունն է: Որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն էլեկտրաէներգիայի և մրգերի պահածոների ու հյութերի արտադրությունը:**

Ագարակ քաղաքի (2008թ. տարեվերջին՝ 4.8 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 385 կմ հեռավորության վրա) տնտեսության առաջատար ճյուղը **հանքարդյունաբերությունն է**, որից կարևորագույնը գունավոր մետաղների արդյունահանումն է:

Քաղաքի տնտեսության զարգացումը կապված է **պղնձամոլիբդենային արտադրության** հետ: Ագարակում է գտնվում Հայաստան-Իրան սահմանային և մաքսային կետերը:

produce productions.

In the end of the year 2008 population number of **Dastakert town** comprise 0.3 ths. people, is situated in 226 km distance from Yerevan.

The prevailing trend of **Meghri town** (4.9 ths. Inhabitants, is situated in 373 km distance from Yerevan) **economy was manufacturing (food and beverages production organizations operate).**

The main branch of economy of **Agarak town** (4.8 ths. inhabitants in 2008, is situated in 385 km distance from Yerevan) is **mining industry**, the main important of which is non ferrous metal production.

The town economy development is connected to **cooper and molybdenum production.** Armenia-Iran border post, customs-house and cross-border market are situated in Agarak.

**ՄԱՆՐԱԾԱՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ՕԲՅԵՎՏՆԵՐ
RETAIL TRADE UNITS**

	Քանակը Number				
	2005	2006	2007	2008	
Մանրածախ առևտրի օբյեկտներ, ընդամենը	408	436	415	460	Retail trade units, total
այդ թվում՝					<i>including</i>
խանութներ	129	139	138	175	shops
կրպակներ	263	280	248	246	kiosks
ցուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներ	3	3	3	3	markets of agricultural produce
սպառողական ապրանքների շուկաներ	2	2	2	4	markets of consumer goods
առևտրի այլ օբյեկտներ	11	12	24	32	other trade units

**ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
EDUCATION ESTABLISHMENTS**

	Քանակը Number					
	2004	2005	2006	2007	2008	
Հաստատություններ, ընդամենը	209	209	205	212	206	Establishments, total
որոնցից՝						<i>including</i>
պետական նախադպրոցական	55	52	50	55	51	pre-school establishment
պետական հանրակրթական դպրոցներ	121	123	124	123	124	state general education school
ոչ պետական հանրակրթական դպրոցներ	-	1	-	1	1	non-state general education school
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	19	19	18	18	15	music and art school youth creative(cultural) centre
պետական նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) ուսումնական	1	2	2	
պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	8	8	8	8	8	state secondary specialized education establishment
ոչ պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	1	1	-	-	-	non-state secondary specialized education establishment

	Քանակը Number					
	2004	2005	2006	2007	2008	
պետական բարձրագույն ուսումնական	-	-	1	1	1	state higher education establishment
պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատության մասնաճյուղ	2	2	1	2	2	branches of state higher education establishment
ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական	3	3	2	2	2	non-state higher education establishment

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

URBAN COMMUNITIES

Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը	Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ մարդ Population de jure number as of January 1, 2009, people
Կապան	Kapan	ք. Կապան	t. Kapan	45544
Քաջարան	Qajaran	ք. Քաջարան	t. Qajaran	8489
Գորիս	Goris	ք. Գորիս	t. Goris	23019
Մեղրի	Meghri	ք. Մեղրի	t. Meghri	4780
Ագարակ	Agarak	ք. Ագարակ	t. Agarak	4872
Սիսիան	Sisian	ք. Սիսիան	t. Sisian	16680
Դաստակերտ	Dastakert	ք. Դաստակերտ	t. Dastakert	301

ԳՑՈՒՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

RURAL COMMUNITIES

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը՝ 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ Population de jure number՝ as of January 1, 2009, people
1	Ագարակ	Agarak		180
2	Ալվանք	Alvanq		357
3	Ախլաթյան	Akhlatyan		497
4	Ակներ	Akner		1325
5	Աղիտու	Aghitu		304
6	Աղվանի	Aghvani		87
7	Աճանան	Atchanan		156
8	Անգեղակոթ	Angeghakot		2054
9	Անտառաշատ	Antarashat		120
10	Աշոտավան	Ashotavan		644
11	Առաջածոր	Arajadzor		171
12	Արավոս	Aravus		227
13	Արծվանիկ	Artsvanik		580
14	Արևիս	Arevis		140
15	Բալաք	Balak		221
16	Բարձրավան	Bardzravan		177
17	Բունիս	Bnunis		189
18	Բոնակոթ	Brnakot		2385
19	Գեղանուշ	Geghanush	•Գեղանուշ /Geghanush •Գոմարան / Gomaran	293
20	Գեղի	Geghi	•Գեղի / Geghi •Գեղավանք /Geghavanq •Կարդ / Kard •Կիցք (Քիրս) / Kitsq (Kirs) •Վերին Գեղավանք(Փիրու)/ Verin Geghavanq (Pirlu) •Քարուտ (Քյուրուտ)/ Qarut (Qyurut)	136

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը՝ 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ Population de jure number՝ as of January 1, 2009, people
21	Գետաթաղ	Getatagh		220
22	Գորայք	Gorayk		579
23	Գուդեմնիս	Gudemnis		40
24	Դավիթ Բեկ	David Bek		814
25	Դարբաս	Darbas	•Դարբաս / Darbas •Շամբ/ Shamb	1261
26	Եղեգ	Egheg		107
27	Եղվարդ	Eghvard		273
28	Թանահատ	Tanahat		77
29	Թասիկ	Tasik		295
30	Իշխանասար	Ishkhanasar		266
31	Լեհվազ	Lehvaz		587
32	Լեռնաձոր	Lernadzor	•Լեռնաձոր/ Lernadzor •Կավճուտ / Kavchut •Մուսալլամ / Musallam •Ներքին Գիրաթաղ / Nerqin Giratagh •Վերին իրաթաղ / Verin Giratagh	530
33	Լիճք	Lichk		160
34	Լծեն	Ltsen		177
35	Լոր	Lor		419
36	Խորանց	Khdrants		58
37	Խնածախ	Khntsakh		1080
38	Խնձորեսկ	Khndzoresk		2196
39	Խոզնավար	Khoznavar		404
40	Խոտ	Khot		1031
41	Շավ	Tsav	•Շավ/ Tsav •Շիշկերս / Shishkert	368
42	Շղուկ	Tsghuk		453
43	Կաղնուտ	Kaghnut		108
44	Կարճևան	Karchevan		297
45	Կոռնիձոր	Kornidzor		1310
46	Կուրիս	Kuris		68
47	Հալիձոր	Halidzor		634
48	Հարթաշեն	Hartashen		707
49	Հարժիս	Harjis		1014
50	Հացավան	Hatsavan		278
51	Չորաստան	Dzorastan		64
52	Ճակատեն	Chakaten		136
53	Մուցք	Mutsk		375
54	Ներքին Խնձորեսկ	Nerqin Khndzoresk		317
55	Ներքին Խոտանան	Nerqin Khotanan		75
56	Ներքին Հանդ	Nerqin Hand		78
57	Նժդեհ	Njdeh	•Նժդեհ(Սոֆլու)/ Njdeh(Soflu) •Յդունի /Tsghuni	202
58	Նորաշենիկ	Norashenik Nrnadzor		113
59	Նորավան	Noravan		522
60	Նոր Աստղաբերդ	Nor Astghaberdd	•Նոր Աստղաբերդ (Փայահան)/ NorAstghaberdd (Payahan) •Աջաբաջ / Ajabaj •Գետիշեն (Հաջաթին) / Getishen (Hajatin) •Ոչեթի (Չայքենդ) / Vocheti (Chaykend)	79
61	Նոնաձոր	Nrnadsor		146
62	Շաղատ	Shaghat		1204

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը՝ 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ Population de jure number՝ as of January 1, 2009, people
63	Շաքի	Shaki		1609
64	Շենաթաղ	Shenatagh		420
65	Շիկահող	Shikahogh		178
66	Շինուհայր	Shinuhayr		2895
67	Շվանիձոր	Shvanidzor		308
68	Շրվենանց	Shrvenantz		67
69	Շուրնուխ	Shurnukh	•Շուրնուխ / Shurnukh •Աղբուլաղ / Aghbulagh •Վանանդ(Գուրդուլաղ)/ Vanand (Ghurdulagh), •Չորակ(Փայտամշակման գ.կ.)/ Dzorak (Village near wood-working factory)	204
70	Որոտան (Գորիսի տարածաշրջան)	Vorotan (Goris region)		305
71	Որոտան (Սիսիանի տարածաշրջան)	Vorotan (Sisian region)		302
72	Չափնի	Chapni		59
73	Սալվարդ	Salvard		401
74	Սառնակունք	Sarnakunk		548
75	Սյունիք	Syunik	•Սյունիք / Syunik •Բարգուշատ (Արզնակ) / Bargushat (Arznak) •Դիցմայրի / Ditsmayri •Խորձոր / Khordzor •Սզնակ(Ներքին Գյողաքու)/ Sznak (Nerqin Gyodaqlu)	1300
76	Սպանդարյան	Spandaryan		484
77	Սվարանց	Svarants		322
78	Սրաշեն	Srashen		91
79	Սևաքար	Sevaqar		103
80	Վահրավար	Vahravar		53
81	Վաղատին	Vaghatin		751
82	Վաղատուր	Vaghatur		474
83	Վանեք	Vanek		73
84	Վարդանիձոր	Vardanidzor	•Վարդանիձոր/ Vardanidzor •Այգեձոր /Aygedzor •Թխկուտ (Մարալզամի)/ Tkhkut (Maralzami)	280
85	Վարդավանք	Vardavanq		104
86	Վերին Խոտանան	Verin Khotanan		203
87	Վերիշեն	Verishen		2521
88	Տաթև	Tatev		910
89	Տանձավեր	Tandzaver		214
90	Տանձատափ	Tandzatap		99
91	Տաշտուն	Tashtun		132
92	Տավրուս	Tavrus		90
93	Տեղ	Tegh		2515
94	Տոլորս	Tolors		450
95	Տորունիք	Torunik		163
96	Ուժանիս	Ujanis		86
97	Ույծ	Uyts		582
98	Քաշունի	Qashuni		27
99	Քաջարան	Qajaran		204
100	Քարահունջ	Qarahunj		1304
101	Քարաշեն	Qarashen		640
102	Օխտար	Okhtar		102

**ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ 10 000 ԲՆԱԿԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ ԹԱՂԱՅԻՆ
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐ, 2008թ.
SOME SOCIAL INDICATORS OF DISTRICT COMMUNITY WITH 10 000
POPULATION IN RA SYUNIK MARZ, 2008**

	Ընդամենը Total	նրանցից՝ including :		
		կանայք ¹ women ¹	տղամարդիկ ¹ men ¹	
Բնակչությունը, մարդ	10000	5044	4956	Population, person
Ծնվածներ, մարդ	115	56	59	Births, person
Մահացածներ, մարդ	80	37	43	Deaths, person
Ամուսնություններ	48	X	X	Marriages
Ամուսնալուծություններ	8	X	X	Divorces
Մեկ բնակչի ապահովվածությունն ընդհանուր բնակմակերեսով, քառ.մ	23.5	X	X	Total area of housing stock provided per inhabitant, square metre
Կրթության ոլորտ. հաճախումը կրթօջախներ, մարդ՝				Education sphere, attendance to education establishments, person
նախադպրոցական	232	115	117	pre-school
հանրակրթական	1193	593	600	schools of general education
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան-ստեղծագործական կենտրոններ	135	95	40	musical, art schools, creative centers for children
նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)	10	3	7	primary vocational
միջին մասնագիտական	105	61	44	secondary
բարձրագույն մասնագիտական	161	94	67	higher
Առողջապահության ոլորտ՝				Public health sphere
հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	43600	annual attendance to polyclinic during the year (number of attendances)
Մարզիկներ, մարդ	122	18	104	Athletes, person
Զբաղվածներ, մարդ	3489	Employed, person
նրանցից՝ գիտական հիմնարկներում	-	-	-	of which - in Science establishments
նրանցից՝ գիտության դոկտոր	-	-	-	of which - doctors of Science
գիտության թեկնածուներ	-	-	-	candidates of Science
ուսուցիչներ	164	132	32	teachers
բժիշկներ	20	physicians
միջին բուժանձնակազմ	53	paramedical personnel
Գործազուրկներ /պաշտոնապես գրանցված/, մարդ	488	343	145	Unemployed /officially registered/ person
Սոցիալական ապահովության ոլորտ				Social insurance sphere
ընդհանուր կենսաթոշակատուներ, տարեկերթի դրությամբ, մարդ	1684	total pensioners/ as of the end of the year/ person
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ	342	X	X	families that get poverty family benefit and one-time benefit
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում				Annual attendance during the year
գրադարան	37320	library
թատրոն	1452	theatre
համերգ	-	-	-	concert
թանգարան	314	museum
Իրավական ոլորտ				Law sphere
հանցագործության դեպքերի քանակը, տարվա ընթացքում	18	X	X	total crimes, during the year
աղ թվում՝ ոչ մեծ ծանրության	5	X	X	of which - not grave crime
միջին ծանրության	5	X	X	medium crime
ծանր	8	X	X	grave crime
ատանձնապես ծանր	0.0	X	X	special grave crime

¹ Ցուցանիշները հաշվարկային են:
The indicators are accountable.